

in memoriam

don Anton Belan (Kotor, 13. studenoga 1953. – Risan, 28. prosinca 2019.)

Posljednjih dana 2019. godine ovozemaljski je život u šezdeset i sedmoj godini života i trideset i sedmoj godini svećeništva napustio don Anton Tonči Belan, župnik Kotora i Škaljara, dugogodišnji generalni vikar Kotorske biskupije, proučavatelj, povjesničar i marni pregalac baštine kotorskoga kraja. Duhovnik i znalac povijesti s kojim su surađivale kolege kako iz Crne Gore i Italije tako i iz Hrvatske, i kojima je uvijek rado i sa susretljivošću otvarao i otkrivao prebogatu škrinju arhivskoga gradiva Kotorske biskupije.

Don Anton Belan rođen je u Kotoru od oca Tripa i majke Roze rođene Rigo. Osnovnu školu je završio na Prčanju, a Klasičnu gimnaziju Ruđer Bošković u Dubrovniku kao pitomac Isusovačkog sjemeništa. Filozofsko-teološki studij polazio je u Splitu i Rimu. Diplomirao je na Lateranskom sveučilištu u Rimu 1980. godine. Nakon odsluženja vojnog roka, na istom Sveučilištu završio je i dvogodišnje poslijediplomske studije iz pastoralne teologije. Na Papinskom institutu za kršćansku arheologiju dva je semestra slušao predavanja i postigao predviđenu diplomu 1982. godine. Na Vatikanskoj školi za paleografiju, diplomatiku i arhivistiku 1984. godine diplomirao je arhivistiku. Kao student gost na rimskom sveučilištu La Sapienza slušao je predavanja iz latinske paleografije. U kotorskoj katedrali sv. Tripuna zaređen je za đakona Kotorske biskupije 3. siječnja 1982. godine. Iste godine, 15. kolovoza, zaređen je za svećenika od biskupa Marka Perića na otoku Gospe od Škrpjela. Bio je župnik u Škaljarima, na Mulu i u Kotoru. Od godine 1991. bio je župnik kotorske katedrale. Godine 1983. imenovan je ravnateljem Biskupskog povijesnog arhiva, a 2004. generalnim vikarom Kotorske biskupije. Od 2007. godine rezidencijalni je kanonik stolnog kaptola u zvanju arhidakona. Napisao je više članaka s područja crkvene povijesti Kotorske biskupije i bio je sudionik više znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu.

Prvi je u suradnji s Pomorskim muzejom Crne Gore u Kotoru široj javnosti nizom tematskih izložbi prezentirao bogatu kulturnu baštinu Kotorske biskupije. Autor je vrlo zapaženih izložbi poput: *Srebrni križevi Kotorske biskupije od XV–XX. stoljeća* (1993. godine), *Primijenjena umjetnost u euharistijskom slavlju* (2005. godine) i *Srebrni relikvijari Kotorske biskupije od 14.-19. stoljeća* (2009. godine) te je bio koautor izložbi *Barokni portreti Boke kotorske* (1994. godine), *Zavjetni darovi Kotorske biskupije nakit i medalje 16-20. stoljeće* (2012. godine). Autor je tematske cjeline *Arhivska građa kotorskoga Biskupskog*

arhiva u katalogu *Zagovori svetom Tripunu* prigodom velike izložbe *Blago Kotorske biskupije* u Zagrebu 2009. godine. Također je surađivao na velikim međunarodnim izložbama u Zagrebu, Krku, Veneciji i Sevilji. Uz akademika Radoslava Tomića i profesora Marija Beusana autor je likovnog postava muzeja sakralne umjetnosti kotorske katedrale 2010. godine. Napisao je i njezin prvi turistički vodič pod nazivom *Sveti Tripun i njegova katedrala* (2002, 2003. i prošireno monografsko izdanje 2011.). Bio je član uredništva uglednoga časopisa *Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru* i biltena *Jedra Boke* iste muzejske ustanove. Dobitnik je nagrade *Merito Navali* 2012. godine, koju ta ustanova povremeno dodjeljuje za uspješnu suradnju na polju kulture i pomorstva. Bio je dopisnik *Glasa Koncila* te povremeno pisao za službeni *Vjesnik Kotorske biskupije*, za kulturnu rubriku dnevnoga lista *Pobjeda* i mjesečnik *Hrvatski glasnik*. Sudjelovao je u više televizijskih i radijskih emisija religijskog i povijesnog sadržaja te bio recenzent i govornik na predstavljanju više knjiga povijesnog i hagiografskog karaktera.

Pokopan je na mjesnom groblju na Prčanju u obiteljskoj grobnici, a misu je predvodio mons. Rrok Gjonlleshaj, apostolski upravitelj Kotorske biskupije u zajedništvu sa mons. Ilijom Janjićem, umirovljenim kotorskim biskupom i mons. Ratkom Perićem, biskupom mostarsko-duvanjskim i apostolskim upraviteljem Trebinjsko-mrkanjske biskupije, kao i brojnim svećenicima iz Kotorske, Barske i susjednih biskupija.

Preranom smrću don Antona Belana Kotorska su biskupija i njezini vjernici izgubili vrijednog svećenika, zagovornika ekumenizma i suživota više nacija i vjera na tome prostoru, zaljubljenika i znalca povijesti Kotorske biskupije i bokeljske crkvene baštine. Svima koji su don Tončija poznavali i surađivali s njime nedostajat će prilikom svakog posjeta Boki i Kotoru, kao svećenik, kao znalac povijesti i kulture Boke kotorske, ali ponajprije i ponajviše kao čovjek.

Lovorka Čoralić

Slavko Dabinović